

**«ԷՎՈՎԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ
ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

30/09/2020

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	9
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)	11
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		2020թ. սեպտեմբերի 30-ին	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին
	Ծանոթ.	ավարտված իննամսյա ժամանակա- շրջան	ավարտված իննամսյա ժամանակա- շրջան	ավարտված եռամսյա ժամանակա- շրջան	ավարտված եռամսյա ժամանակա- շրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	11,213,385	8,674,542	3,870,935	3,070,398
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(5,490,357)	(4,259,463)	(1,952,919)	(1,533,690)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		5,723,028	4,415,079	1,918,016	1,536,708
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	818,509	803,865	316,075	329,650
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(544,429)	(617,420)	(186,646)	(269,457)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		274,080	186,445	129,429	60,193
Զուտ առևտրային եկամուտ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով զուտ օգուտ	8	739,028	795,337	271,877	400,406
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	150,185	103,204	55,984	17,857
Այլ գործառնական ծախսեր	10	(412,953)	(242,491)	(157,278)	(93,609)
Գործառնական եկամուտ		6,473,368	5,883,861	2,218,028	2,444,996
Արժեզրկման ծախս	11	(2,180,800)	(1,110,099)	(1,110,468)	(360,363)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(1,435,931)	(1,482,903)	(486,892)	(691,902)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(429,103)	(386,537)	(160,933)	(146,563)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(1,006,529)	(903,660)	(317,830)	(318,995)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,421,005	2,000,662	141,905	927,173
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(283,030)	(398,509)	(15,079)	(197,607)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար		1,137,975	1,602,153	126,826	729,566

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին
Ծանոթ.	ավարտված իննամյա Ժամանակա- շրջան	ավարտված իննամյա Ժամանակա- շրջան	ավարտված եռամյա Ժամանակա- շրջան	ավարտված եռամյա Ժամանակա- շրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում	2,661,164	-	-	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատում Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(479,010)	-	-	-
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստի զուտ ճշգրտում	2,182,154	-	-	-
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում				
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն Ժամանակաշրջանի ընթացքում	467,441	49,568	76,113	196,722
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	(624,792)	-	(525,062)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	33,586	5,540	10,507	5,540
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(84,139)	115,045	(13,700)	65,668
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով օգուտ/(վնաս)	416,888	(454,639)	72,920	(257,132)
Այլ համապարփակ ֆինանսական օգուտ/(վնաս) Ժամանակաշրջանի համար հարկումից հետո	2,599,042	(454,639)	72,920	(257,132)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք Ժամանակաշրջանի համար	3,737,017	1,147,514	199,746	472,434

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են իրականության կողմից 2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	28,086,432	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	24,272,460	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	2,229,132	1,120,096
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	1,280
Ներդրումային արժեթղթեր	19		
- Իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		8,345,469	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեթղթով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		10,232,374	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	114,925,707	101,556,815
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	9,275,349	5,967,151
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	31,283
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվ		261,194	-
Բռնագանձված ակտիվներ	22	2,074,888	2,129,642
Այլ ակտիվներ	23	1,148,246	927,935
Ընդամենը՝ ակտիվներ		200,851,251	165,117,507
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	24	2,896,026	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	25	23,794,873	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	26	115,134,542	100,127,629
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	18	12,656	560
Այլ փոխառություններ	27	13,986,224	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	28	7,250,979	10,261,764
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	310,307
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	780,456	-
Այլ պարտավորություններ	29	1,620,290	1,921,441
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		165,476,046	135,529,319
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	20,000,000	17,950,000
Գլխավոր պահուստ		1,000,000	262,075
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		3,621,323	1,488,560
Իրական արժեքի պահուստ		603,255	186,367
Զբաղիված շահույթ		10,150,627	9,701,186
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		35,375,205	29,588,188
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		200,851,251	165,117,507

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են հեկտաբրության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	1,137,975	1,137,975
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	2,661,164	-	2,661,164
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(49,391)	49,391	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն						
ժամանակաշրջանի ընթացքում Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	467,441	-	-	467,441
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	33,586	-	-	33,586
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	(84,139)	(479,010)	-	(563,149)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	416,888	2,132,763	1,187,366	3,737,017
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	2,050,000	-	-	-	-	2,050,000
Հատկացում պահուստին	-	737,925	-	-	(737,925)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	2,050,000	737,925	-	-	(737,925)	2,050,000
Հաշվեկշիռը 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	20,000,000	1,000,000	603,255	3,621,323	10,150,627	35,375,205

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	162,075	852,057		1,485,268	28,904,922
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	1,602,153	1,602,153
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(18,549)	18,549	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	-	-	49,568	-	-	49,568
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(624,792)	-	-	(624,792)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	5,540	-	-	5,540
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	115,045	-	-	115,045
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	(454,639)	(18,549)	1,620,702	1,147,514
Հատկացում պահուստին	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Հաշվեկշիռը 2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	397,418	1,466,719	9,976,224	30,052,436

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,421,005	2,000,662
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	429,103	386,537
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս/(օգուտ)	-	(1,139)
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս/(օգուտ)	3,738	(2,754)
Արժեզրկման ծախս	2,180,800	1,110,099
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	37,049	16,726
Չուտ վնաս/(օգուտ) առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	(114,265)
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ վնաս/(օգուտ)	16,128	(24,088)
Չուտ վնաս ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	71,702	82,941
Շենքերի վերագնահատումից վնաս	5,687	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(2,243,011)	(58,744)
Վճարվելիք տոկոսներ	954,822	512,967
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,877,023	3,908,942
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(8,106,886)	(4,573,031)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,181,530)	1,188,752
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	(14,848)	14,584
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(11,862,055)	(14,200,869)
Բռնագանձված ակտիվներ	127,885	197,451
Այլ ակտիվներ	(194,474)	(29,059)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	(1,407,521)	(831,032)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,085,700	6,008,481
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,719,594	5,907,093
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12,096	(13,600)
Այլ պարտավորություններ	(63,194)	90,419
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	3,991,790	(2,331,869)
Վճարված շահութահարկ	(605,940)	(338,744)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	3,385,850	(2,670,613)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(6,469,501)	(878,333)
Հիմնական միջոցների առք և ոչ նյութական ակտիվների առք	(803,938)	(576,281)
Հիմնական միջոցների վաճառք	31,937	6,549
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(7,241,502)	(1,448,065)

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
<i>Բաժնեդիրական կապիտալի թողարկում</i>	2,050,000	-
Վճարված դիվիդենտներ	(426,000)	(426,000)
Այլ փոխառություններ	7,559,005	1,808,154
Ստորադաս փոխառություններ	(3,322,840)	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(91,610)	(52,740)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	5,768,555	1,329,414
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	1,912,903	(2,789,264)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ (ծանոթ 15)	26,030,924	23,088,491
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	143,720	(64,484)
Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,115)	(438)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ 15)	28,086,432	20,234,305
<i>Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝</i>		
Ստացված տոկոսներ	8,970,374	8,733,286
Վճարված տոկոսներ	(4,498,486)	(3,746,496)

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/07/20-30/09/20

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	20,000,000	50,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	37,587,915	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 ¹ Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.44%	9%	Խախտում առկա չէ
Ն1 ² Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	20.07%	12%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	23.97%	15%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹ Բանկի առաջին խմբի արտաթոյթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաթոյթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.48%	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաթոյթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտաթոյթով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցյախանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	146.05%	60%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ² Բանկի առաջին խմբի արտաթոյթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաթոյթներով արտահայտված ցյախանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	83.84%	10%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաթոյթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտաթոյթով արտահայտված ցյախանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	13.60%	20%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	62.20%	500%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.76%	5%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.36%	20%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	2%	Խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ

01/07/20-30/09/20

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Եվրոյով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% Եվրոյով	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
		8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	4.21%	10%	Խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	3.62%	7%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.53%	7%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	x	7%	Խախտում առկա չէ
Այլ	0.06%	7%	Խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են հեկտաբարոյթյան կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Ջանինյան

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ)՝ անվանափոխված «Պրոմթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 12 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Արմավիրի քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 338:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

2019թ.-ին բռնկված կորոնավիրուսի համաճարակը դեռ չի նահանջել՝ արդեն իսկ էական ազդեցություն ունենալով համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա: Չնայած Կառավարության կողմից գործարկվել են աջակցության բազմաթիվ ծրագրեր և նախկինում սահմանված սահմանափակումները գործունեության մի շարք տեսակների վրա հեռացվել են, այնուամենայնիվ համաճարակի հետագա սրացումը կարող է մեծացնել գործունեության իրականացման հետ կապված անորոշության մակարդակը Հայաստանի գործարար միջավայրում:

2020թ. սեպտեմբերի 27-ին վերսկսվեց Ադրբեջանի և Արցախի Հանրապետության (չճանաչված պետություն, նախկինում՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն) միջև հակամարտությունը՝ Արցախի հետ շփման գծի ողջ երկայնքով հարձակումներով, որոնք ուղղված էին նաև քաղաքացիական բնակավայրերին, այդ թվում՝ մայրաքաղաք Ստեփանակերտին: Նույն օրը Հայաստանում և Ադրբեջանում հայտարարվեց ռազմական դրություն և ընդհանուր զորահավաք:

Թեև ստեղծված իրավիճակի անբարենպաստ հետևանքները տնտեսության և շրջակա միջավայրի համար անխուսափելի են, դրանք միևնույն ժամանակ անորոշ են և անկանխատեսելի: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ ռազմական գործողությունները շարունակվում են և հայտնի չէ, թե երբ կավարտվեն, Բանկը չի կարող բացառել, որ տնտեսական միջավայրի վրա այդ գործողությունների հետևանքային անբարենպաստ ազդեցությունը բացասաբար կանդրադառնա Բանկի վրա միջնաժամկետ և երկարաժամկետ հեռանկարում: Չկան որևէ հայտնի գործոններ, որոնք կարող են ողջամտորեն օգտագործվել Բանկի ֆինանսական վիճակը և գործունեության արդյունքները գնահատելու համար, այսպիսով, ղեկավարությունը չի կատարել որևէ գնահատումներ, ենթադրություններ կամ վերլուծություններ Բանկի գործունեության վրա ներկայիս իրավիճակի ազդեցության հետ կապված՝ վերջինիս գնահատման ճշգրտության բացակայության պատճառով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ հողի, շինությունների որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ գեղջում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետևաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած գեղջ կամ հավելվածար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատուցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատուցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և

ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	488.41	479.7
<< դրամ/1 Եվրո	571.78	537.26

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ծանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույթների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր

գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 - արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեզրկված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դեֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,

եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,

- Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:

- Եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:

- Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով

ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում:

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.9 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.10 Վարձակալություն

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,

- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է զրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը և հողը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	100-20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեքը կրող կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.13 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով:

Ֆինանսական երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուսպ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուսպ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ

իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Քիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն քիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 36.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,679,676	7,474,055	3,263,855	2,647,925
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	775,465	702,473	318,794	228,500
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	691,638	441,011	269,910	176,990
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	44,326	36,557	10,995	9,506
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,484	19,488	6,536	6,519
Այլ	2,796	958	845	958
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	11,213,385	8,674,542	3,870,935	3,070,398
Հաճախորդների հաշիվներ	3,862,551	2,854,701	1,354,158	1,059,228
Ռեպո գործառնություններ	667,089	544,708	270,890	182,235
Ստորադաս փոխառություն	396,248	324,056	157,371	108,037
Այլ փոխառություններ	306,151	229,478	106,731	84,701
Թողարկված պարատոմսեր	165,719	222,582	37,511	73,425
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	55,550	67,212	10,374	20,545
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	37,049	16,726	15,884	5,519
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	5,490,357	4,259,463	1,952,919	1,533,690

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	221,547	392,984	84,147	165,137
Վճարային քարտերով գործառնություններ	448,893	295,018	164,745	117,930
Դրամարկղային գործառնություններ	51,929	53,559	21,552	21,096
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	50,778	32,702	20,034	12,237
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	23,454	14,724	16,452	7,085
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	21,908	14,878	9,145	6,165
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	818,509	803,865	316,075	329,650

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	56,542	158,854	12,640	51,950
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	76,911	229,221	28,434	113,901
Վճարային քարտերով գործառնություններ	390,875	223,510	139,461	100,491
Երաշխիքների և ակրեդիտվների թողարկում	2,334	2,331	297	1,501
Այլ ծախսեր	17,767	3,504	5,814	1,614
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	544,429	617,420	186,646	269,457

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ եկամուտ	747,126	653,633	280,127	282,014
Զուտ եկամուտ առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	114,265	-	114,265
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(16,128)	24,088	(9,680)	2,840
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքից չափվող արժեթղթերի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	8,051	3,382	1,430	1,287
Զուտ վնաս ածանցյալ գործիքների իրացումից	(21)	(31)	-	-
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	739,028	795,337	271,877	400,406

9 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	105,336	78,029	36,899	25,601
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	-	3,893	-	(13,671)
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	1,555	1,384	518	1,384
Շահաբաժիններից եկամուտ	2,703	1,884	2,703	1,884
Այլ	40,591	18,014	15,864	2,659
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	150,185	103,204	55,984	17,857

10 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	193,494	116,513	75,881	38,708
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	71,702	82,941	39,401	38,946
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	3,738	-	(4,343)	(343)
Ինկասացիոն ծախսեր	17,365	20,880	5,299	20,880
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	12,996	10,024	4,331	3,341
Այլ	113,658	12,133	36,709	(7,923)
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	412,953	242,491	157,278	93,609

11 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,115	438	115	(746)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,838	-	11,688	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,053	1,488	2,800	11,010
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,106,757	1,103,204	1,085,478	324,071
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,586	5,540	10,507	23,893
Այլ ակտիվներ	3,342	(571)	931	2,135
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	6,109	-	(1,051)	-
Ընդամենը արժեզրման ծախս	2,180,800	1,110,099	1,110,468	360,363

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,369,448	1,465,761	457,575	683,367
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	5,328	4,177	1,731	889
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	61,155	12,965	27,586	7,646
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,435,931	1,482,903	486,892	691,902

13 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	225,148	250,085	60,987	99,822
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	109,465	130,533	35,531	48,561
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	150,468	75,933	54,313	21,992
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	55,241	101,132	18,050	31,335
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	78,140	38,534	33,848	12,814
Անվտանգության գծով ծախսեր	61,842	56,745	22,841	18,855
Գրասենյակային ծախսեր	66,527	52,571	16,102	19,539
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	22,316	43,416	7,135	20,711
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	86,374	55,765	17,628	15,847
Վարձակալության գծով ծախսեր	27,454	20,718	9,733	6,361
Գործուղման ծախսեր	1,541	13,480	225	2,195
Այլ	122,013	64,748	41,437	20,963
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,006,529	903,660	317,830	318,995

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	34,440	420,194	23,213	223,183
Հետաձգված հարկ	248,590	(21,685)	(8,134)	(25,576)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	283,030	398,509	15,079	197,607

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% (2019թ.՝ 20%) հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30- ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,421,005		2,000,662	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	255,781	18.0	400,132	20.0
Նախորդ տարի պակաս հաշվարկված (Չհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	10,734	0.8	-	-
	1,426	0.1	(13,394)	(0.7)
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	15,089	1.1	11,771	0.6
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	283,030	19.9	398,509	19.9

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	30 սեպտեմբերի 2020	
				Ձուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(783)	(10,195)		(10,978)	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(29,044)	(10,928)		(39,972)	
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(4,581)	5,835		1,254	-
Ներդրումային արժեթղթեր Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(34,788)	-	(84,139)	(118,927)	(118,927)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	321,848	(167,876)		153,972	-
Այլ ակտիվներ	(316,178)	23,709	(479,010)	(771,479)	(771,479)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(2,146)	(1,323)		(3,469)	(3,469)
Այլ պարտավորություններ	2,605	(2,605)		-	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	94,350	(85,207)		9,143	-
	-	-		-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	31,283	(248,590)	(563,149)	(780,456)	(893,875)

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2019	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
				Ձուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	(783)	-	(783)	-	(783)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	(29,044)	-	(29,044)	-	(29,044)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,728	(6,309)	-	(4,581)	-	(4,581)
Ներդրումային արժեթղթեր	(201,404)	-	166,616	(34,788)	-	(34,788)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	233,837	88,011	-	321,848	321,848	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(362,447)	9,963	36,306	(316,178)	-	(316,178)
Այլ ակտիվներ	(13,543)	11,397	-	(2,146)	-	(2,146)
Պարտավորություններ	-	2,605	-	2,605	2,605	-
հաճախորդների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	8,646	85,704	-	94,350	94,350	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(333,183)	161,544	202,922	31,283	418,803	(387,520)

Հետաձգված հարկի կիրառելի դրույքը կազմում է 18 % (2019: 18%)

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
	Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,065,394
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,797,345	8,584,553
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	1,227,146	701,873
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
	28,089,885	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստներ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(3,453)	(2,338)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28,086,432	26,030,924

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%) չափով: Այդ միջոցները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմում են 14,727,982 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12,341,352 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան
	12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,338	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,338)	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	3,453	438
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,453	438

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	572,108	959,859
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	23,721,217	13,024,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆիզիկական անձանց հետ	-	2,158,486
	24,293,325	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(20,865)	(2,027)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	24,272,460	16,140,569

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.0% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.2%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով համաձայնագրերի գծով 2.6% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2.8%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր առկա չէին (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.4%): Բոլոր պայմանագրերը ՀՀ դրամով են:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի երեք պայմանագրային կողմ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս պայմանագրերի զուտ գումարը կազմում է 12,784,612 հազար դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,115,367 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,027	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,027)	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	20,865	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	20,865	-

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	25,814,352	24,272,460	17,435,753	16,140,569
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	25,814,352	24,272,460	17,435,753	16,140,569

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի կողմից հակադարձ ռեպո պայմանագրերով որպես գրավ ստացած և ռեպո պայմանագրերի ներքո վերագրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 14,807,077 հազար ՀՀ դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,639,548 հազար ՀՀ դրամ):

17 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Բանկերին տրամադրված վարկեր	1,874,729	482,001
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	103,000	253,000
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	249,684	384,772
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	12,772	323
	2,240,185	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվությունների գծով	(11,053)	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,229,132	1,120,096

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ դեպոնացված գումարը այլ ֆինանսական կազմակերպություններում իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերին տրված ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 2.0% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.7%): 2020թ. մարտի 31 և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան ՀՀ դրամով վարկեր:

2020թ. մարտի 31 և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի ոչ մի բանկի տրված միջոցներ, որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	10,014
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	9,269	(10,014)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,784	11,502
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	11,053	11,502

18 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային դիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Պայմանա կան գումար	Ակտիվնե- րի իրական արժեք	Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք	Պայմանա կան գումար	Ակտիվնե- րի իրական արժեք	Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>						
Արտաժութային սվոփ պայմանագրեր	-	-		-	-	
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	768,800	-	2,976	768,800	1,280	-
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	-	-	9,680	383,200	-	560
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	768,800	-	12,656	1,152,000	1,280	560

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	489,177
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6,365,517	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ոչ պետական պարտատոմսեր	1,937,127	1,839,320
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,345,469	1,882,145
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	10,232,374	8,840,490

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային պարտքային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան
	12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	27,892	46,442
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	16,894	5,540
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	16,692	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	61,478	51,982

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բանկը ժամանակաշրջանի ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	6.1-9.9	2021-2036	7.4-10.1	2020-2036
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.0-12.8	2021-2022	4.0-13.1	2020-2022

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-	5.4	2020

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	21,660,811	(37,064)	21,623,747	16,158,181	(6,292)	16,151,889
Սպառողական վարկեր	33,241,353	(2,360,308)	30,881,045	29,626,423	(2,198,323)	27,428,100
Օվերդրաֆտ	2,631,048	(184,401)	2,446,647	2,582,613	(236,174)	2,346,439
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Շինարարություն	5,939,467	(105,782)	5,833,685	5,372,689	(45,858)	5,326,831
Արդյունաբերություն	11,002,413	(46,284)	10,956,129	10,146,866	(205,045)	9,941,821
Առևտուր	17,873,581	(235,788)	17,637,793	16,222,236	(145,723)	16,076,513
Ֆինանսական ծառայություններ	5,326,745	(15,815)	5,310,930	5,752,037	(71,042)	5,680,995
Այլ	20,290,932	(55,201)	20,235,731	18,652,942	(48,715)	18,604,227
Ընդամենը	117,966,350	(3,040,643)	114,925,707	104,513,987	(2,957,172)	101,556,815

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 16.2% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 17.2%)

և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 8.6% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.3%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու, որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 20,788,768 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,276,560 հազար դրամ՝ տրամադրված թվով չորս վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	917,571	337,443	1,185,775	2,440,789
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	6,812	(6,812)		-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(60,228)	63,833	(3,605)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(25,438)	(303,556)	328,994	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(468,821)	808,813	970,326	1,310,318
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	377,015	425,662	26,770	829,447
Վերականգնում	-	-	234,092	234,092
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(2,232,873)	(2,232,873)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	746,911	1,325,383	509,479	2,581,773

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	435,964	176,130	465,942	1,078,036
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				-
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3,144	(3,144)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(6,919)	11,331	(4,412)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(31,475)	(155,150)	186,625	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(289,255)	74,863	790,600	576,208
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	459,937	271,438	425,098	1,156,473
Վերականգնում	-	-	109,857	109,857
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,066,511)	(1,066,511)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	571,396	375,468	907,199	1,854,063

Վարկային պորտֆելի ակնկալվող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի և տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փոլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	160,952	-	355,431	516,383
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(11)	11	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(27)	-	27	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	43,190	1,302	(103,133)	(58,641)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	25,633	-	-	25,633
Վերականգնում	-	-	28,313	28,313
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(52,818)	(52,818)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	229,737	1,313	227,820	458,870

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	439,456	285,590	528,571	1,253,617
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				-
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	178,396	(178,396)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(374)	374	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(5,324)	5,324	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(304,892)	(68,171)	(322,776)	(695,839)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	55,471	-	10,891	66,362
Վերականգնում	-	-	154,010	154,010
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(94,775)	(94,775)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	368,057	34,073	281,245	704,243

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 8,245,166 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,097,777 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 36 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում:

21 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդրումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	-	93,260	1,179,640	158,612	587,206	-	257,089	7,188,820
Ավելացում	-	363,429	-	294,379	42,194	65,597	67,276	106,835	939,710
Օտարում	-	-	-	-	(53,469)	-	-	-	(53,469)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	(6,376)	-	-	-	-	-	-	(6,376)
2019թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	4,913,013	357,053	93,260	1,474,019	147,337	652,803	67,276	363,924	8,068,685
<i>2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)</i>	4,633,873	529,768	93,844	1,482,817	159,435	738,629	-	443,493	8,081,859
Ավելացում	2,090	381,718	85,511	239,562	175	337,876	21,444	117,280	1,185,656
Վերադասակարգումներ	-	-	-	(674,460)	-	674,460	-	-	-
Օտարում	-	-	(29,407)	(70)	-	-	-	(2,530)	(32,007)
Վերագնահատում	2,655,477	-	-	-	-	-	-	-	2,655,477
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	(71,895)	-	-	-	-	-	-	(71,895)
2020թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	6,710,689	839,591	149,948	1,047,849	159,610	1,750,965	21,444	558,243	11,238,339

Հազար ՀՀ դրամ	Հող և շենքեր	Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդրումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
	433,422	-	29,852	638,044	85,476	348,268	-	127,271	1,662,333
Տարվա ծախս	87,855	43,186	7,011	178,158	9,864	36,091	-	24,372	386,537
Օտարում	-	-	-	-	(48,059)	-	-	-	(48,059)
2019թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	521,277	43,186	36,863	816,202	47,281	384,359	-	151,643	2,000,811
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
	529,715	59,185	39,172	873,283	51,298	398,296	-	163,759	2,114,708
Տարվա ծախս	121,288	65,979	7,671	87,221	13,185	103,110	-	30,649	429,103
Վերադասակարգումներ	(87)	-	87	(485,878)	-	485,878	-	-	-
Օտարում	-	-	-	(70)	-	-	-	-	(70)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
2020թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	70,165	125,164	46,930	474,556	64,483	987,284	-	194,408	1,962,990
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
	4,479,591	-	63,408	541,596	73,136	238,938	-	129,818	5,526,487
2019թ. սեպ. 30-ի դրությամբ	4,391,736	313,867	56,397	657,817	100,056	268,444	67,276	212,281	6,067,874
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,104,158	470,583	54,672	609,534	108,137	340,333	-	279,734	5,967,151
2020թ. սեպ. 30-ի դրությամբ	6,640,524	714,427	103,018	573,293	95,127	763,681	21,444	363,835	9,275,349

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները իրենցից ներկայացնում են գրասենյակային տարածքներ, որոնք վարձակալվել են Բանկի կողմից մասնաճյուղերում գործունեություն իրականացնելու համար:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 81,811 հազար դրամի չափով (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 104,588 հազար դրամ):

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքների և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 2020թ-ի հունիսի 1-ի դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 2,661,164 հազար դրամ գումարով: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Սկզբնական արժեք	3,173,892	3,177,402
Կուտակված մաշվածություն	(949,619)	(888,565)
Հաշվեկշռային արժեք	2,224,273	2,288,837

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	2,074,888	2,129,642
Փոխադրամիջոցներ	-	-
Այլ ակտիվներ	-	-
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	2,074,888	2,129,642

2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտվող միջանկյալ ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկի կողմից բռնագանձվել է 72,389 հազար ՀՀ դրամի գույք հաճախորդներին տրված վարկերի գրավների մասով: 2019թ.-ի դեկտեմբերին ավարտվող տարվա ընթացքում Բանկի կողմից ոչ մի ակտիվ չի բռնագանձվել:

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Դերիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	721,794	544,234
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	155,117	180,070
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	876,911	724,304
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(1,214)	(810)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	875,697	723,494
Կանխավճարներ	128,095	79,282
Պահեստ	62,470	54,542
Կանխավճարներ հարկերի գծով	20,500	15,000
Այլ	61,484	55,617
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	272,549	204,441
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,148,246	927,935

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	810	12,703
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(810)	(12,703)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	4,152	12,132
Զուտ դուրսգրում	(2,938)	(1,868)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,214	10,264

24 Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկեր բանկերից	2,896,026	4,090,696
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	-	5,809
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,896,026	4,096,505

Բանկերից ստացված վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորություններ առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.6%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 0.8% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1.6%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումների կամ այլ խախտումներ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	19,102,251	8,152,510
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	4,489,600	4,560,826
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	203,022	-
Ռեպո համաձայնագրեր այլ կազմակերպությունների հետ	-	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	12,713,336

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով հետգնման պայմանագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 4.4% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.8%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	19,389,466	15,118,166
Ժամկետային ավանդներ	18,619,004	21,533,410
	38,008,470	36,651,576
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	10,321,813	9,670,241
Ժամկետային ավանդներ	66,804,259	53,805,812
	77,126,072	63,476,053
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,134,542	100,127,629

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովագրություն տրամադրված վարկերի և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 8,269,140 հազար դրամ գումարով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,696,085 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.6% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.9% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4.9%), Ռուբլով պարտավորությունների համար՝ 6.1% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.6):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ կապակցված հաճախորդների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս): 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 6,257,110 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,749,760 հազար դրամ):

27 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Փոխառություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7,151,461	6,097,777
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված փոխառություններ	5,741,058	-
ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառություններ	1,093,705	-
Ընդամենը այլ փոխառություններ	13,986,224	6,097,777

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով այլ փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.5% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.4%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով՝ 3.3% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման փոխառություններ չկային),

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կազմակերպությունների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ խումբ): 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 10,392,051 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,810,471 հազար դրամ):

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>30 սեպտեմբերի 2020</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)</u>
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություն	4,955,605	4,868,162
Թողարկված պարտատոմսեր	2,295,374	5,393,602
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	<u>7,250,979</u>	<u>10,261,764</u>

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2016թ. ընթացքում Բանկը կապակցված անձից ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2026 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 9% (Տես ծանոթագրություն 32):

2015թ. ընթացքում թողարկվել են 1000 Եվրո անվանական արժեքով 10,000 հատ տոկոսային ստորադաս պարտատոմսեր, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2020թ. մարմանժամկետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>30 սեպտեմբերի 2020</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)</u>
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	735,585	480,323
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	142,466	512,832
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	-	426,000
Վճարվելիք գումարներ պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում	200,199	-
Վճարվելիք գումարներ	380,555	314,584
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>1,458,805</u>	<u>1,733,739</u>
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	104,767	139,488
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	44,077	45,632
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական	7,082	974
Այլ	5,559	1,608
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	161,485	187,702
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	<u>1,620,290</u>	<u>1,921,441</u>

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան</u>	<u>2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան</u>
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	45,632	47,706
Եկամտի ճանաչում	(1,555)	(1,384)
Մնացորդը սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	<u>44,077</u>	<u>46,322</u>

30 Սեփական կապիտալ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 20,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 150,000 հատ հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 50,000 հատ արտոնյալ անժամկետ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
«Պրոմեթեյ Սիթի»ՍՊԸ	18,253,100	91.3	17,196,100	95.8
Գևորգյան Մարետա Ռուդիկի	1,007,900	5.0	-	-
Այլ բաժնետերեր	739,000	3.7	753,900	4.2
	20,000,000	100.0	17,950,000	100.0

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2020թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել (2019թ.՝ նույնպես):

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում հայտարարված շահաբաժիններ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար առկա չեն: (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 426,000 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	5,826,086	6,304,772
Տրամադրված երաշխիքներ	5,412,377	2,085,440
Ակրեդիտիվ	-	159,163
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	11,238,463	8,549,375

Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

Երաշխիքների գծով պարտքային կորուստները ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	974	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	129	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	5,979	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	7,082	-

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում Վազգեն Գևորգյանը, ով կապակցված է Բանկի մյուս բաժնետերերի հետ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,084,154	297,569	5,065,730	305,347
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6,009,713	901,775	7,572,412	775,913
Այլ փոխառություններ	5,741,063	-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	4,955,876	-	4,868,162	-
	30 սեպտեմբերի 2020		2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջը-ջան	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	196,948	62,072	326,028	41,429
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(274,320)	(36,170)	(277,009)	(8,393)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(561,967)	-	(546,638)	-
Ջուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(16,128)	-	24,088	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	-	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	-	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված վեցամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված վեցամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	220,315	552,950
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	220,315	552,950

33 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի կրճատման գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

33.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

33.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	-	8,302,644	-	8,302,644
Բաժնային գործիքներ	-	42,825	-	42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր	-	10,232,374	-	10,232,374
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Ընդամենը	-	18,577,843	-	18,577,843
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	12,656	-	12,656
Ընդամենը	-	12,656	-	12,656
Զուտ իրական արժեք	-	18,565,187	-	18,565,187

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	1,579,102	260,218	-	1,839,320
Բաժնային գործիքներ	-	42,825	-	42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր	-	8,840,490	-	8,840,490
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,280	-	1,280
Ընդամենը	1,579,102	9,144,813	-	10,723,915
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	-	560
Ընդամենը	-	560	-	560
Զուտ իրական արժեք	1,579,102	9,144,253	-	10,723,355

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Աձանցյալներ

Երբ աձանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող աձանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող աձանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

34 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների /Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18, 21)	24,272,460		24,272,460	24,272,460	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 20,25)	23,794,873		23,794,873	23,794,873	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների /Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	16,142,596	-	16,142,596	16,142,596	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	12,713,336	-	12,713,336	13,480,038	-	(766,702)

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 36.3 -ում:

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
	1-ից 12 ամիս						
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28,086,432		28,086,432			-	28,086,432
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	24,272,460	-	24,272,460	-	-	-	24,272,460
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,850,334	297,627	2,147,961	81,171	-	81,171	2,229,132
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	327,417	1,039,005	1,366,422	4,584,313	2,394,734	6,979,047	8,345,469
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	381,181	744,636	1,125,817	6,261,453	2,845,104	9,106,557	10,232,374
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,846,681	27,069,890	30,916,571	59,561,925	24,447,211	84,009,136	114,925,707
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	875,697	-	875,697			-	875,697
	59,640,202	29,151,158	88,791,360	70,488,862	29,687,049	100,175,911	188,967,271

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ազումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ազումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,896,026	-	2,896,026	-	-	-	2,896,026
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	-	23,794,873	-	-	-	23,794,873
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	34,590,201	43,712,638	78,302,839	36,828,664	3,039	36,831,703	115,134,542
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	6,728	6,728	5,928	-	5,928	12,656
Այլ փոխառություններ	55,205	751,013	806,218	8,800,654	4,379,352	13,180,006	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	1,169,566	1,197,313	2,366,879	-	4,884,100	4,884,100	7,250,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	515,289	282,128	797,417	347,856	313,532	661,388	1,458,805
	63,021,160	45,949,820	108,970,980	45,983,102	9,580,023	55,563,125	164,534,105
Զուտ Դիրք	(3,380,958)	(16,798,662)	(20,179,620)	24,505,760	20,107,026	44,612,786	24,433,166
Կուտակված ճեղքվածք	(3,380,958)	(20,179,620)		4,326,140	24,433,166		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ազումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ազումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,030,924	-	26,030,924	-	-	-	26,030,924
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,140,569	-	16,140,569	-	-	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	640,400	159,899	800,299	319,797	-	319,797	1,120,096
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	1,280	-	1,280	1,280
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	163,887	163,887	1,718,258	-	1,718,258	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	489,177	-	-	-	489,177
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	701,732	701,732	4,903,299	3,235,459	8,138,758	8,840,490
Հաճախորդների տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,253,900	27,517,748	30,771,648	49,038,211	21,746,956	70,785,167	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	723,494	-	723,494	-	-	-	723,494
	34,028,902	24,612,928	58,641,830	46,691,528	16,294,228	62,985,756	121,627,586

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից 12 ամիս						
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	4,096,505	-	-	-	4,096,505
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	12,713,336	-	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,276,927	42,070,782	68,347,709	31,777,491	2,429	31,779,920	100,127,629
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	560	-	-	-	560
Այլ փոխառություններ	30,916	249,202	280,118	2,076,109	3,741,550	5,817,659	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	21,437	5,443,327	5,464,764	-	4,797,000	4,797,000	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	822,236	492,389	1,314,625	243,830	175,284	419,114	1,733,739
	32,677,452	30,869,083	63,546,535	30,215,007	6,935,482	37,150,489	100,697,024
Զուտ Դիրք	1,351,450	(6,256,155)	(4,904,705)	16,476,521	9,358,746	25,835,267	20,930,562
Կուտակված ճեղքվածք	1,351,450	(4,904,705)		11,571,816	20,930,562		

36 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է “վատագույն դեպքերը”, որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր ռիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշիռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հոդվածների փոփոխությունը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

36.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

36.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	8,797,345	-	-	8,797,345
Ստանդարտ	19,292,540	-	-	19,292,540
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	28,089,885	-	-	28,089,885
Արժեզրկումից պահուստ	(3,453)	-	-	(3,453)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	28,086,432	-	-	28,086,432
<i>Հակադարձ հեղձանման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	24,293,325	-	-	24,293,325
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	24,293,325	-	-	24,293,325
Արժեզրկումից պահուստ	(20,865)	-	-	(20,865)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	24,272,460	-	-	24,272,460
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	2,240,185	-	-	2,240,185
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,240,185	-	-	2,240,185
Արժեզրկումից պահուստ	(11,053)	-	-	(11,053)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	2,229,132	-	-	2,229,132

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	52,708,135	-	-	52,708,135
Ստանդարտ	1,517,343	161,057	-	1,678,400
Ցածր	-	2,306,889	-	2,306,889
Չաշխատող	-	-	839,788	839,788
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	54,225,478	2,467,946	839,788	57,533,212
Արժեզրկումից պահուստ	(746,911)	(1,325,383)	(509,479)	(2,581,773)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	53,478,567	1,142,563	330,309	54,951,439
<i>Վարկեր և փոխարվություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	56,488,821	-	-	56,488,821
Ստանդարտ	85,834	2,203,256	-	2,289,090
Ցածր	-	22,441	-	22,441
Չաշխատող	-	-	1,632,786	1,632,786
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	56,574,655	2,225,697	1,632,786	60,433,138
Արժեզրկումից պահուստ	(229,737)	(1,313)	(227,820)	(458,870)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	56,344,918	2,224,384	1,404,966	59,974,268
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	18,577,843	-	-	18,577,843
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	18,577,843	-	-	18,577,843

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	876,911	-	-	876,911
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	876,911	-	-	876,911
Արժեզրկումից պահուստ	(1,214)	-	-	(1,214)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	875,697	-	-	875,697
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	11,244,821	-	-	11,244,821
Ստանդարտ	-	724	-	724
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	11,244,821	724	-	11,245,545
Արժեզրկումից պահուստ	(7,082)	-	-	(7,082)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	11,237,739	724	-	11,238,463

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

Ներքին վարկանիշեր

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	8,584,553	-	-	8,584,553
Ստանդարտ	17,448,709	-	-	17,448,709
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	26,033,262	-	-	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստ	(2,338)	-	-	(2,338)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	26,030,924	-	-	26,030,924

Ներքին վարկանիշեր

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	16,142,596	-	-	16,142,596
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,142,596	-	-	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստ	(2,027)	-	-	(2,027)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	16,140,569	-	-	16,140,569
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	1,120,096	-	-	1,120,096
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	45,659,672	-	-	45,659,672
Ստանդարտ	536,983	88,717	-	625,700
Ցածր	-	520,254	-	520,254
Չաշխատող	-	-	1,561,591	1,561,591
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	46,196,655	608,971	1,561,591	48,367,217
Արժեզրկումից պահուստ	(917,571)	(337,443)	(1,185,775)	(2,440,789)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	45,279,084	271,528	375,816	45,926,428
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	52,129,962	-	-	52,129,962
Ստանդարտ	12,325	2,320,048	-	2,332,373
Ցածր	-	54,346	-	54,346
Չաշխատող	-	-	1,630,089	1,630,089
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,142,287	2,374,394	1,630,089	56,146,770
Արժեզրկումից պահուստ	(160,952)	-	(355,431)	(516,383)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	51,981,335	2,374,394	1,274,658	55,630,387

Ներքին վարկանիշեր

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	489,177	-	-	489,177
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	10,722,635	-	-	10,722,635
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	10,722,635	-	-	10,722,635
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	724,304	-	-	724,304
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	724,304	-	-	724,304
Արժեզրկումից պահուստ	(810)	-	-	(810)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	723,494	-	-	723,494
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	8,513,915	-	-	8,513,915
Ստանդարտ	2,367	30,926	-	33,293
Ցածր	-	580	-	580
Չաշխատող	-	-	2,562	2,562
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,516,282	31,506	2,562	8,550,350
Արժեզրկումից պահուստ	(974)	-	-	(974)
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	8,515,308	31,506	2,562	8,549,376

Աձանցյալ գործարքների հետևանքով առաջացող պարտքային ռիսկը բացահայտվում է 18 ծանոթագրությունում:

36.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել լժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:

- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն – 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վաղթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեթուղի/իրական արժեթուղի՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեթղթված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեթղթված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած, և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է

պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ծախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման ժամանակաշրջանում», պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական զեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:

- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գործիքի գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշիռն գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը, ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Չուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ (արտահայտված ԱՄՆ դոլլարով)
- Գործազրկության մակարդակ, ընդամենը (ընդհանուր աշխատուժի տոկոս)
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի փոխարժեք
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

36.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկային ներդրումների վերլուծությունը ըստ ճյուղերի ներկայացված է 20 ծանոթագրությունում:

36.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,

- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
 - հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:
- Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Դեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխառությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	65,599,618	55,472,352
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	1,313,918	3,227,779
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	6,204,880	6,220,079
Պաշարներ	3,294,956	3,323,674
Երաշխիքներ	6,210,404	4,655,659
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,454,108	1,095,790
Այլ	357,422	-
Ապահովվածություն չունեցող	33,531,044	30,518,654
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ (համախառն)	117,966,350	104,513,987

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելիների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

36.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով այլ համապարփակ արդյունքով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Ջուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
			Կապիտալի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	-	(576,843)	(356,717)
ՀՀ դրամ	-1	-	576,843	356,717

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2020թ. դեկտեմբեր 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	60,050	+5	75,063
Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	(1,582)	+5	(2,147)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,026,356	16,251,444	808,632	28,086,432
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	22,249,942	2,022,518	-	24,272,460
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	99,741	2,129,391	-	2,229,132
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,220,607	1,124,862	-	8,345,469
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10,232,374	-	-	10,232,374
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	46,572,149	68,352,731	827	114,925,707
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	95,984	668,719	110,994	875,697
Ընդամենը	97,497,153	90,549,665	920,453	188,967,271
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	-	2,896,026	-	2,896,026
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	-	-	23,794,873
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	41,536,379	71,087,201	2,510,962	115,134,542
Այլ փոխառություններ	8,245,166	5,741,058	-	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	-	7,250,979	-	7,250,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,420,733	37,847	225	1,458,805
Ընդամենը	74,997,151	87,013,111	2,511,187	164,521,449
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(5,000)	(1,554,092)	1,559,092	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	768,800	(781,456)	-	(12,656)
Զուտ Դիրք	23,263,802	1,201,006	(31,642)	24,433,166
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	7,968,833	3,269,630	-	11,238,463

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,095,058	13,271,316	2,664,550	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,177,280	1,963,289	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	253,000	867,096	-	1,120,096
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	771,416	1,110,729	-	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,840,490	-	-	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,294,048	58,099,693	163,074	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	241,301	382,179	100,014	723,494
Ընդամենը	77,672,593	76,183,479	2,927,638	156,783,710
Պարտավորություններ				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,401,502	2,689,194	5,809	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,582,460	62,398,966	1,146,203	100,127,629
Այլ փոխառություններ	6,097,777	-	-	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	-	10,261,764	-	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,669,642	63,838	259	1,733,739
Ընդամենը	58,464,717	75,413,762	1,152,271	135,030,750
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(64,514)	1,882,822	(1,818,308)	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	1,152,000	(1,151,280)	-	720
Զուտ Դիրք	20,295,362	1,501,259	(42,941)	21,753,680
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	4,865,293	3,684,083	-	5,248,880

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

36.2.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	30 սեպտեմբերի 2020, %	31 դեկտեմբերի 2019, %
Ն2/1 Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	23.97	21.85
Ն2/2 Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	146.05	142.64

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 35-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,896,019	-	-	-	2,896,019	2,896,026
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26,010,842	-	-	-	26,010,842	23,794,873
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	34,690,311	46,479,978	39,494,687	5,922	120,670,898	115,134,542
Այլ փոխառություններ	67,831	1,302,648	10,910,269	4,951,346	17,232,094	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	1,170,604	1,576,169	1,758,999	5,390,628	9,896,400	7,250,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	520,870	339,498	531,067	384,088	1,775,523	1,458,805
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	65,356,477	49,698,293	52,695,022	10,731,984	178,481,776	164,521,449
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք		384,000	384,800		768,800	768,800
Արտահոսք		(390,728)	(390,728)		(781,456)	(781,456)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	358,510	5,846,711	4,460,140	573,102	11,238,463	11,238,463

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսք ի ընդհանուր համախառ ն գումար	Հաշվեկշռա յին արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	-	-	4,096,505	4,096,505
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,728,924	-	-	-	12,728,924	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,391,515	44,456,097	34,398,502	5,111	105,251,225	100,127,629
Այլ փոխառություններ	40,801	591,146	3,301,015	4,266,372	8,199,334	6,097,777
Ստորադրաս փոխառություններ	23,093	6,191,806	1,727,866	5,617,405	13,560,170	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	828,736	522,362	344,280	209,195	1,904,573	1,733,739
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	42,763,664	53,107,321	39,771,663	10,098,083	145,740,731	135,030,750
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	-	383,200	768,800	-	1,152,000	1,152,000
Արտահոսք	-	(383,760)	(767,520)	-	(1,151,280)	(1,151,280)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	103,065	3,188,147	3,675,405	1,582,759	8,549,376	8,549,376

36.3 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,

- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

37 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,097,777	10,261,764	480,323	16,839,864
Դրամային հոսքերից	7,559,005	(3,322,840)	(91,610)	4,144,555
Վճարումներ	(424,849)	(3,322,840)	(91,610)	(3,839,299)
Ստացված գումար	7,983,854	-	-	7,983,854
Ոչ դրամային հոսքերից	329,442	312,055	37,049	678,546
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացում	-	-	381,718	381,718
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	297,057	328,870	-	625,927
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	32,385	(16,815)	37,049	52,619
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	13,986,224	7,250,979	735,585	21,972,788

Հազար ՀՀ դրամ

2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,707,012	10,466,922	-	14,173,934
Դրամային հոսքերից	1,808,154	-	(52,740)	1,755,414
Վճարումներ	(446,434)	-	(52,740)	(499,174)
Ստացված գումար	2,254,588	-	-	2,254,588
Ոչ դրամային հոսքերից	3,037	(419,449)	373,779	(42,633)
Անցում ՖՀՄՍ 16-ին	-	-	357,053	357,053
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	(418,476)	-	(418,476)
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	3,037	(973)	16,726	18,790
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	5,518,203	10,047,473	321,039	15,886,715

38 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները (փոխել ըստ անհրաժեշտության):

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2017թ. որոշում է կայացրել 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Հազար ՀՀ դրամ	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019
Հիմնական կապիտալ	28,913,781	26,865,186
Լրացուցիչ կապիտալ	8,674,134	6,807,376
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	37,587,915	33,672,562
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	187,301,202	160,474,732
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	20.07%	20.98%